

Кармен № 22

Кармен

Кармен

K 12672

PEM 12677

374.617

PR 70

Sisu:	lks.
1. Luotana ajant.	1.
2. Keskikemian.	9
3. Väinö Linna viikot ja tärkeit.	10.
4. J. K. K. K.	14.
5. Seminaari raamat.	17
6. Minna Kallio puolesta lopuame.	20
7. Seminaari	22
8. Keskikemian Ajat N. 2. ilmest.	
Ilmest. ajant. puolesta.	22
9. Keskikemian.	23.

R. O. S. Teatri Ringi ajakiri
"Ajalane" N 3.

14 märtsil 1922.

Taastamised

Mäda värvide meesed saidid
salmikond salkurid, aspidurid. Yda-
poolt kumendas laevad tulestahvatusid
ja aegajalt kasutus sealt poolt kumumid
lehmikades vahiseles, suu unedes ja kaalus-
des. Kõrklisest värviseid põlised kumid
kumid maad põlised, juuri vahisevad.
Kõrklis jämis lippas üle tee ja kaalus käh-
ke kumid. Kõrklisest kumid kumid
vares ja värvise. Kõrklisest kumid kumid
go üle jaanis kumid kumid. Kõrklisest kumid
kumid kumid kumid kumid kumid kumid
kumid kumid kumid kumid kumid kumid

Pihli komistades loomad ja püssi põlvu-
des nõrastasid musta pead, kui oaks äga:
nood nad unust. Seur musta hobuse sel-
jas lõmistas külma näo jäntega hakemes
alam-ohviter kuuks. Kõrge pappahapeas,
kõned kõvest karuatastusis, jalas kalre-
nud saapad, ratsutas ta mööda rihmade
lõigudes lütsalt salga sel.

Amardus. Kusagil klähvis haukude pe-
ni. Mõis vund jõesel oli lähedal näha
paar talu, kuna vaugemas lüvi küla pais-
tis. Hobuse komistades tähtis salga ülem
pead ja lausus: "Lähem äige soendamine ni-
ne ja vaigistama ratsaneste murinat!"
Kuuksidni pea tult ühe talu poole viirva tee
haua peale. Paroligi rahal. Oues lü-
tis karvane rantsine risa. Koatansuust
unest ilmus aet kulmu lüvisides pesemus,
peas karvamütsine karu kes seljas. Välginud
salga ülem nõudis lähedalt süis, mida
hakemesse uvises pesemus lubas. Lõelurid
hüppasid vainides hobuste seljast ja viisid
loomad ratsmeid pidi rohe alla.

Samal ajal aga sauges ühes inimes-
ga üli vägi külapöle. Kuvitsa siidamur-
kehvatas midagi. Ta kui teised elumajja
läksid sammus ta muutis rehaalla, päästis
laguvärsid haavet lahti, ning need
prootades sammus rahulikult tuppa.
Pereleas oli juba leiba ja sünni laual, ning
nälginud söödud kus putasid isu.

Kainisid istus. Kuvitsa laua ääres ning
kannas sööma. Pereleas oli nähtavast-
li rõõm. Laguleas, kes sealt kuulnud las-
te häält, ja ilmus perenaine, kes läbi ses-
toa õue läks. Äkki haugatas koer õues.
Kuvitsa annast vandalet nägi selga-
ilem teisel roodu vastas rinna söödud
õue mässima, ning reegi hüüis kiiravale
anna ät läbi.

"Poisid hoiuste juures!" hüüdis Kuvitsa
ning sünni sisse unust sisse tungijale
vastu poisitades lõi jalaga reha alla unust
sisse. Pimedas, anemil, risude, ja rin-
guvate poisast üli kornistades ruttasid
nad reha alla. Kuvitsa hoiuste selga para.

les kihutased nad tagaväratihesst wäga
otsenchi lähedalolewa metsa poole. Maja uue-
ga tagant rasketas mille järel raskupaus.
Üks hobune aas end püsti pillatus ratta-
nime, kes langeles kiire wäga kurnustas,
läin aas känd laiali, kui kedagi sülele
tahles ja libises sadu last. Tund lühijon-
dast endi laste riistad ugi taha.
Kurelõus rissa ja ägedamini winguist
kumlid nende imles. Metsale liginedes wõl-
lis niid uus kurelõhe wäga. Jällegi can-
ges üns sadu last. Üle aedast wäljalt!
Kõlas uus räss ja masinlinn A tormosid
sadu last jahi järel. Metsa pool praagisid
püssid ja kurelõhe rasketas selgus pügi-
mehi punast lipu wäga lewitades.
Edasi paisid. Kurelõhe kurelõhe is kihatas
üle aia, teised ta järel. Kurelõhe papaka
kaldus ääri kui kurelõhe tabatud teisel
kõrwal. Üks hobune kurnus üle aia kui
rõks wäga all kurelõhe maha, rasketas
oma alla mähles. Püssid aga praagisid,
ja kurelõhe kihutajad ajasid wäljalt.

Rämasas. Kuhu niid ? Vaenlased igat pool
ning mhedri langend. Ainult vabataht-
sinega raherusi ja rannas ? Kasuti võib
vinguda nendelegi suut - elutäpetaja.

Eni mihast inna kard praie ! "mätles kut-
vits ja nagaan ühes, pagastud maon teises
käes lasnis hobust oma praad müma, Selti-
mees karabimori lasnevalmis hoides täjaul.
Sattudes siigete metsihile ning seda mäda
edasi säites juhtusid nad äkki väikesel
vaenlasealaga kokku. Metsine kisaga ri-
hutuid need põgenemise kallale. Külma-
tühjendid tagaajavad endi lasneriistad
vastaste peale ning mõne löögi valmis hoi-
de aotaid teisi. Algas lühike käsi võitlus.
Masinlinult äigas kühvits määpaga esime-
sele peale tungijale, see vaarus sadulast.
Teised seda nähes rippusid ägedamalt kal-
lale. Juba vilkusid määpaga ähvardavalt
kühvitsa ümber, juba valmistas üks hügle-
ne andma otsustajat hoopis, kui äkki viha-
kisaga langes. Vabatahtlik, kes oma vastas-
tase valmis oli saanud, tormas kühvitsale

appi. Inimüvilt lüües möön ta näes ning
oma hobust tein kõrvale ajades. Ähvardid
katsuvõitluses kakes paaris vastand võita,
kui vümasile änni abi tuli. Kõlasid paugud.
Võitlejad vahitusid küle poole, rüst-ratsarühm
püügi mehi ligimes. Nähes nenes suurt hulka
hüüdis kurrutis teist langitas vastase ning
ajas hobuse järele maha ning kihutas
edasi, tein kaastlane kahi järgi. Kõhkid
vaid vingusid neile järel. Kõhatahtlin
valentes kurrutis kõrvale, kuid vaarus ära.
Si sadulas, ning püüdis mööna kahas
siini külgest. "Savin! Mis on!" kahas
kurrutis kabuseljärgi maha karatas ja nähes
sõduri sõnnivahelt tilnuvat verd, oli tal
pärn selge. Libe vahu segatud viikaga täitis
ta sidant. Kõhne kahas ta sadulast li-
hiseja sülle ja aitas selle lumes. Seal üliinise-
hõõne lahti lehes ning sõnni kalmiräieid
nägi ta haava. Haavatu hingelises tõrises.
des hammasid vahet ünni kuid sõnu: Olen
stas! Nüüd su tuli nii änni. Praegu end.
las ma jäen siia. Tulvad!"

Kusadid! Sind siia ma ei jäta!" kähises Kar-
"vits. Siis des haava värisvail käsil hälarona-
elt kinni, näpise haavatu ülivõle ning
lõstis teise kuni lapse hobuse selga. Kähise-
sadula karatus ning teise süga haava teot
hoides juhtis hobuse sügavamale metsa.
Haavatu oigas. Rohenad jooned joonid ta
kahvatus näol. Ohused hummed pigistat rõ-
vasti kinni silmad poolavatud, lamasta
sadulades teise sügavast näsi varrest haitnud.
Hobune läks sammude. Iga silmapilk tuli
hoida et mitte puu onole pooll pimeduses
löödud saada. Müts, tabatud kumuraast,
kumrus kumritas peast, kuid ta ei märganud
seda. Hoolikalt haavatu oma ees hoides
vaatas kumrit selle näkku. Kahvatus
mass püraat sinakate lairuselga, ta süga-
vad silmad, millede peegeldus püraat
vilkuja taivas ja tumedad juuresed mis
kehutusest segi ning hahemite humide peale
oli imelik õrn ja mähk. Salgailemas tuntu-
dus kui olus ta radus ja hoians kallimat nain-
les. Mi imelik oli see sarnasus naiterakusa
näole.

(Järgneb)

Talokommiit.

Täme sinine taivas end puenas taas vertab,
Luuks sini kalli - pilvetaani helkaid värv,
Kilmuks pragistis lumi ootab laumendust.
Kastigi päinse taevailma tervetab.
Kauguses vookorran riigistis liigleb
Siinuites hommimõhne nälginud taan.
Jänuks hüpatas aasat mütasest võlgimist
Jäljendab lumet siniseid täppi.
Kauguses vertab lämmatav hommikuus.
Bütselt end sinistam loatab.
Hakdamani lähed taevavõla
Päinmures taanduvad pünnad ruskadid.
Sutman on külm -
Kaugastus läinuis - pörgulius valus.
Inimkogu lumi kanges praostab.
Valus on suun
Viiu - ah ruskallin viin!...

- J. H. Mätsis -

Väinö linna viiksammas tänava.

Väinö linna viiksammas tänava asmetu-
mas majas. Kellumene tuba, seime ja niine. Linna
nelja ründaga aene - aasael väinam valguistamo
tuba. Kene all laud, kutyani kaet raama lu-
te, pakevite ja viikrutega. Laual lamp väinö
ja lume kaet pakevite löigat saajuga.

Väinö aga ulub tuul, sahista raagus
puist, ulub ja naebab. Tööli noor, niin, kahva.
tu ja kaiglane. Ta on pinn ja sals. Kene vas-
kaet pakevite on üle töölise ja laugend. Kene
sunnit otaks mütas ta - kadevate ingi miska.
Tähtmata endleavad ta unis tused raagus,
pinnas nagu ära, igavest ära sellel ams.
Tüet uueast, mis nagu ära miska ta kine
gel laud, mis kammikana täitab ta täijon.
de, sulub, ruseb - nagu tahane - teela pinn.
Tada...

Kene oho vabaneb ta kuu liit. Kinnunult
kargab ta töölilt, vaatab kinnunuga kella pooli.
Kene seina kelt, uuevite kaidet, vaatab ta.
te väinö tändina vakte. Kell on kahvata. Kade-
ga täitab ta plüdi juure: üns, kene, kelen,

ongi tuli pauni all. liha sirutis paunil, rasva
ving lastas end üle tilluse too. Vesi kaotas sa-
hise - rubigi ju. - Liiva kannis, kares talol-
riku, liha pauniga, tervam - see on rõis,
mis autas laual.

Süda rahulelum, jätk ta ootama. Kuid-
keda? Ta ootab oma venna. Vene tuleb kogu-
välpinet Lendest, mis "kol ande - nimek" is
ja öde peab endma. Ta amans ju, loon ja näi
hää oma venna, olgu. A sageli karmu pööge
venet vahel. Ta rabadelab rõis. - Kõik tein.
kane ta pimestus ja niituse siin - kuid
teine korral tundub talle midagi venna, mis
vab ja mis rõvistab siin, haavab ta
enese tunnet. Tervis võrdus - võrdleb ennast
ja venna võrdleb enda ja venna töö rõhust,
ja tal jääb tunne, A kuigi talle ülevõhustab...
Mõlemad rõivad nad rõolis. Mõlemad on
õhtu poolt eraldunud, A kuidagi ära elada.
Võimad vaesed - kusegi soovival saana.
ke kapsomaga - see on rõis. Palju ei suu-
da nad oma laste ande. Palju, palju var-
vamaneb venna - öel, et kooli lõpuni

linnas jätul püesida. Kuidagi närib ja rui-
nak see puudus te hinge, vajutab oma raske
pituri te kõige parematele nooruse puuetele ja
tehinatele. Ta tees häämelega lööd - kuid
korratu teitmine süsule temalt ja samuti te
võimalust teevise. Ta püüab teha rõõm, mis võib,
kuid palju, palju jääb soovida. Puuduvad
võimalused - puudub aeg. Tundub, et venna
on siiski kergem. Tuleb rõõm, süüb - liisub ise-
gi silmapilgus puhkamises, kuid temal mit-
te kunagi. Ainult öö - see äratu teine ja
mure, see loob silmapilguses rahu te väsi-
nud nätele. Kuid mäistis - see puurib ja töö-
tab isegi öösel - vändab, analüüsib, mäistab
huvitav praegust ilmarõõru - otsib õigust,
kuid ei leia. Ja kui viimane vajuvad sil-
mad - näeb te und ilusamast ilmast ja
parematest inimestest, kes teadagi mäista-
vad, kes mitte teada te vaesuse pärast irvi-
tes enest hulgast amale ei torma...

Robin ühes tase - ehk need omist
unistusid - avab unu. Sisse astuvad vend
ja te parem sõber. See tekitab veidi - mure

Käi vend teda täna kaasa - kuid läbi sünni
julgelt pea ulga ja ulatab lehvut oma rõhna
räs. Elis juur ühustma ja palub rõõvast
osa võtta nend rõhna ostuliseid. Bebe
jutt - nend ja peatab ainet, mis nii vana,
kuid sünni nii põlve nend elus. Põlvisin.
nas nana ja mielagi ja täna pahves väga.
Lais nana tungis üle - täis sündidust.
Paejastas üh rahku, mis tähane la rahku.
Tahles tähta korvansi - tõsta kõrges enese lipi
ja, panna end manama kas väi ainemana
korvansi.

Vainis vend - vaatas silmi üle ja
mäistis teda. Tannis rahklus, nend sünnis.
tus enese, et ole olnud temasi pime ilu
timagi: küll seest rõõmat, veld suunala
nend. Mäistis teda ääri. Sõnalaesumata,
ainuul pilleuul küll, tannis too nend nend
vabul liping, mida mõtomaad pidada
teadagi tannis sild, mida ei jänna üalgi
põrvi tada na väigi tugeva mad nänd.

Alustas sõber. Kõneles palju ja nana,
täis peatust ja väimur. Püüdis sügitseda

Loisajju, püüdis lahutada valiloma, mis
ümbritus naise. Tihes oma arvates saust hädas
sitas palju. Seletas, kuid praegu ajo naised
on sattunud röövelite teele. Plaanid jääma oma
kohast kogu aeg järele. Ärgu püüa see teada röö-
velite, röövelid on röövelid teinud. Ei saa ju-
laadus ei luba.

Kuulaskid ära, bend - meistrid ühtlasi
teha. Tennis väikeses hõimaras taas: Jätku-
dis ime! Käsides sõprade siel, mis kestnud
ju päevi nii kaua. Väljas aga vihises tuul,
kehtas lund kõrgelt ja röövelid - tal oli ju
jõud ja võim.

- Elm -

V. kl. laisus

Ajalas 2. nr otsis kugi. Levin (kahtlemata
üks V. kl. mees õpil) sama pealreigi all V. kl. laisuse
põhjust. Teis õpetajas kannab ette kui teid, et
see riisugusest tõuse (nõrgem, laisem, leigem) jõud-
nud ilma pisema juurdlemiseta ja niisid
V. klassis aina ette heidud peis tal teada teid:
„Äga seola maha siis nii traagiliselt võtta.“

Käige hirmusam praistat Iloin'ut aegsaku,
et seda nagu unimustati es räägiti, et
neid i. et unimustati räägiti. Iloin'ut arvatakse
nab mainit ki leidus: y mingi unimustat
liisest murrangust; y olla nad oma unimustaga
ja vaimliku armumise ja unimustat, jändunud
kus nimme ne lapse, poisid, panna, pälveit
täisnagu unimustat, inimese "pölv." Lühemad üles-
igapäevased unimustat maailmas ja elatama nabi vai-
mes j. n. e. j. n. Nõukogude i. ka Iloin, millest
juba see i. et vaimliku murrang' algas; siis
ma ülden talis: murrang algas juba 1920 a
sõjast ja lähed inna i. tunde idas ilms, et pra-
ranemist märgata olus. Eelsti taans-elli
algust nel nooremast aegist otsides, sest praeg
i. et praistat oma ivaristatuga juba i. õpe
aastal silma. / Kuid praeg nad nel unimustat
oma nime, mille all neid roov laiemater R.B.S.
õpis-ning noomis lühem i. S. i. õpustat
pärast on mainit klassi unimustat, jändunud,
kus ta praegu praegu.

Iloin arvatakse olla mainit klass juba i. n. n.
aastal leid olnud, kuid nimin roov. Tõlge

olla see suuremal määral esinemata jäänud.

Arvan, et ühend Flvris isegi maistama ha-
rak, millel see "vaimline messang" juba al-
gas. Kusin Flvris'alt: "Miks arstata siis see "vaim-
line messang" ja lapse põlvest ülemineks Lais-
Lais kasvama, inimese" põlvu v klassi õpilaste
juures" kehtet. Praegu lütkene inna veel
igapäev mingisuguseid minud kahtlasi uusi
maailma viis. Tärgeliseks on "messang"
Lais haas.

Teisene põhjendab Flvris "vaimlist mes-
sangut" vanusega ja tööõeldis seal juures end
ja vist ka kogu v kl. sellega, et ka nooremad
klassid lõpuks praeguse v kl. sarnasteks muutu-
vad, kui sellesse vanusesse jõuavad. Flvris ole
hää mees ja küsi enese (v kl) klassi juhatajalt
v kl. keskmist vanust, võrrelda seda teiste kl.
omaga ja siis alles alga tärgutessi.

v klassi keskmise vanus on 20-21^{ku} iv kl.
keskmise vanus 19-20. võrreldes neid mõ-
lemi klassi vanuse andmeid, peaks iv klass
juba üle kõtvast sellesse "vaimlises messangus"

andmed v klassi juhatajalt.

on uppunud. Kuid ühel. ännem ja Iluine
+ ühel. ännem - pole ta veel veel mitte ja kind.
lasti ei saagi ka olma. Nii ei ole ka vanus
mitte ühel. passiivsus põhjus. On ka arusa-
dan, et ühel. passiivsus ei ole mitte mingi
sugusest kunstlikult tehtud vaimeisest mu-
rangust aastas, vaid hoopis teistest, palju
reaalsemaid põhjustest, mida arusaadavalt
ei näita Iluine kaheksa kops - milles ainult
pidevust vast aates, need maailmad ja katar-
troofid.

Mustanägu.

Seminaari vaesed.

Tõusis mõn õpilastel, nimelt internaatlas-
tel, korraldada pidev rahumate õpilaste ainelis-
seis korra teetamisest - mis ka seminaari üldi-
koosolekul vastu võeti.

Kuid tekitab küsimus: kes on need rah-
vumad, millel ole määratlane? Ja kes
peaksid olema kohelnud õiglas abimä-
ramisel?

Need on määratud abirahvaks küllaet,

aga niinid on ka nuiinat küllalt suurel
elavilguse määramise pärast. On ilmselt
tulemas, et mitmed jõuavad abi saavad m.
na tised rahvad läbi vür sõrme peavad v.
tima. Oigust öeldes: amineerijuhatus maa.
rahvaste abi, mis osavõtt endas kaitsus-
hoid sõnu teha. Väin näiduse teema: Opila.
ne, kellel isa kooliõpetaja, suurt tulevaks l.
lõunest, peaaegu annud sügins renelid, viit
muides toons liigpajis rahu sisse - prot rahu
mahatacle), sõides. Täna es. - sarapannu la.
ga - saab abiraha? alenat ka internatsiooni.
nisi, aga ens te pidust jällegi nähmanas),
kuna teius, kelle isa ainult õpetaja ja laps
kooli loomine üns ettearvemu, kellega tun.
liss ilmaga välgis ei vür tulle (tun vür piseb?),
se abiraha ei saa, on „pärjusi“. Opilane kelle
isa mutinist nagu suurel, rajasevataja, juab
6-7 lehma) saab 500 mk. Kuni abiraha ja jõu-
luni oli prüisõn, kuna minas kelle isa lüi.
jõuata näsi põlin, määrati ainult 250 mk. ja
muid ei midagi.

Kui oli prüisõnigi määramine, pöörasin

pooltega enda klassijuhataja poolt, et tema
mina majanduslikult viis korraldaja näin-
gas kutustans ja mulla na pruusvõgi saamis-
võimaldane. Klassijuhataja viis seise korra-
ile ja lubas seda teha (rahjuns olin avalin ja
rääkisin talle) Ootasin. - Püli vastu: Teie ei
saa! Õpetajate näinagu tuli otsusele, et teie vi-
skes ei ole. Püi kodus inna siga, nass, hobune
ja lehm, on teist väesemaid, neile teie ei minge
jõgenorras anda, kui raha ees peidi jätke-
eks saate. Siis alles tuli mulle rahvaütetus:
"Kas, kes ei vaata" aga see oli hilja. Olen inna
"siin nää" täis vaatand-rääkinn, et isal pole
sõnnigi sejas, suvel rääk. nääma - kappel ei saa
teast räägi tulla, katsub aga, kuidas oma
ainuust poja vösu rahvaalgustajans saanis
teha - olen abi käes olnud ja aas poiss sul pea-
legi.

Ka ei taha niid seminari juhatusel mit-
te tundistada, sest rahjuns ei lide nend kuu-
gas "prophetid", kes vaatans korraldaja peab ja
teans-rohi, kes ta on, vaid peab rahutema, et
on juhtunud siia hariliku suv linna, kes

naavad enne linn aega uueks ja kaks kogu,
kui midagi teada saavad. Ja see kannab siis
ilma tahta tein saanud teie?

Kui tahetame pida siin tuul jastade
koha maha, siis peame kogu jäät aurima,
kes need abisaajad tehti pean olema. Aga kui
das uude teada? - Pärast sünnimust!

Minev aeg on olnud kõige õigem, kui poli.
tiko mingisugune kommisjon, kes iga inimese
majanduslike seisuse kohta tutkumise. Siis
võib alles õiglaselt abistamist jätta olla.
Vastasel korral võib jällegi meenata nauda
mida seminaries juba praegugi nõuab.

J. J.

Minevase rooli poolaasta lõpuks.

Oled ju omaid ruumid käes - pidi na kaks tagajärgi.
riias olema. Need omad ruumid tulevad inna sulle päe.
re A mule. A siis, kui võetakse kaitse ruumid ühe poola.
te pidi olema läbi olema - olema teie kaks viisimeet. Kõik
võib inna ruumid pida. Nii olema teie pa.
si teie ju uude sugugi olla ja need on olema

loodes kõigile seminaari elanikele. Kaatame kuidas
looda õieti on.

Kõige pealt - jagame seminaari tegevuse kah-
te ossa. Need on: Tunnitöö ja organisatsiooniline
ehk rühmade tööd. Siin peab aga ütlima, et tun-
ni tööd oli niisäral palju, et te vabalt tööl kainasid
kooliaraisu harkas pöörduma, hoolimata õpilaste
hädasirast. Kaatame kuidas - oldi tunni töös.
Tööpäev - nagu enne tsaarirajat ja niisäki - inka
võis - kuus tennine. See on muistugi klassis istu-
mine, mis iseäranis teiste töös hulgaast eraldus.
Ei taha ju siis kooli tsaridusest rääkida, vaid +
enam vähem seminaari olude ja kooli tegevuse
vaherorrast. Nagu teistele koolis, kolduvad ka
meil õpilased vanemais klassis eriaast pook.
Sellepärast oli meil üpris igaa näämpuul tunnis
õpetaja monotoonset vutis tamiist kuulda, mida
ainult tahetä ju sunnit vähegi kuulda võis.
On seda küsimist varemalt ki pöördut tatiud (ka
klassi vanemate koostööl), kuid ma roma on
innagi jäänud vana rori.

Nii siis: Tööpäev oli vutis - ~~van~~ tennine. Ar-
vame siis järele vut vutis itte valmis tuiud, siis

näeme, palju aega jäi val töös väljaspool linnu läinud.
Aega mõeldge, et ainult 5-6 tundi eene lüanajä
peale lüanajä linnu prüus. Sees ei olnud. Siis
juures tulid veel klaveri, harmooniumi ja papp-
kõõl tennid. Ka koori laul, millest osa võtavad
kõin seminari õppurid, pääle klaveri, oli igal es-
maspäeval. Olen hea hea olnud, kui need peab.
Lüanajä tennid olid kaondatud ainult paari
päeva peab nädalas, et nii väsi rühma töölise
mahtis anda. Nii väsi tuligi, et rühmas valitus
aarmine loisus. T. Ring, kus tal mõni peserom
õhtul oli vaja midagi ette kaada, pidid alata tege-
lasi keema. Et näge ühtsust, et ette kaadud
ära õppida. On ju T. Ringil mitu osakonda, kust
ta tarvilikust kaadud järele saab. Kuid valvab, mu-
dis mõni viis, pääle denlamatsoon osakonna mi-
dagi paadada. Mis tähendus on siis üldsele kõi-
ge ringisest, kui nende tegevus on ajo puudust
igapäevise riikendotust. Linnu lüanajä ulpool ära saama:
paavad millal midagi kõini õpilasi kaadud
saanud. Süt näeme, et ei olnud näisugust päeva,
millel kõin õpilased pääle lüanajä rühma töös
võinud anduda. Kui mändä üld kaadud

Taheti kogu aeg, et alati tundis taastatama
et mitte lõpetada. Ei olnud püüdnud. Ei võinud
et õpetada on nii laimaj ja passiivne oma organisatsio-
jones. Ei. - Ainuke põhjus, millega siin asjaolu
võib seletada, oli aeg puudus. See on küll kulumine
aga mõju põhjus. Kurnavad ju peale tühjused
tunnid ei olnud - ei sugugi. Ole ju päris mit naine
ja tunni lõpetamine. Kuid peale on se asjaolu, et sa-
nane võimatus reguleerida keegi õpilasi, millestab jõud-
soorida jaani. Et peale tühjused tunnid veel aastab
kaupis ära kogu - na klaveri ja üldkoori harjutused.
Uute õpe jõudude kohta järele mõtlemisele ja se on mitte läbi
võimata. Kui õpilaste integreeritud ja enes harimist
agruust ja otsustuvõimust hirmata, mis tun tavad
praeguust kooli teha - koolist lahutada, siis tuleb
sarnanev tegevusena aega jätta, inimese vane-
mais klases enes harimise erialadele.

Koosolekuid peeti palju. Alates juba sügisest, kui
uued valimised olid, võis leida koosoleku kutsed
hulgana postil. Seminaaris oli sel ajal ja an praegu.
gi rask suuremat ühingu. Need an: Piabir-riig
ja Naturalistide ring. Tegutsesid mõned -
pidasid loenguid, koosolekuid ja muid üllasarnast.

Piatri Ring korraldab seminaries oma rahalise õhtu
ja peab nend, et kui kaks, ka väljastpool seminari.
Bäljaspool seminari - Koolinas - peetakse
pidust sai ringi nasa vähe suurem. Üle
pidust jäi hea mulje, et seansid ja korraldust
väljastpoolt mõni väike rühm. Kuid need
peetööd ei vii seansid väljastpoolt sugugi riita.
Palju tahtjõudest kulus selle peale, et seansid kor-
raldada, ette kanda ja selja - mis tunni pärast
magamata jäi klassis alla. Kuid see midagi
parata, taha panek näin ratta näma ja kui
vaha laseis - mis muud, kui pidu korraldada.
Piatri Ringi seansid kuni loovat töid ei lei-
nud. Nägides lavalik muusika nimi Piatri Ring.
Ringis on ju seansid, mis teatriga tegemist teel
ja nii olaks võinud ainult mainitud seansid
seda nime kanda. Nüüd, esialgsel vastamisel
paistab, nagu oleks ringi seansid - sport - olus.
matjõon - näidend - muusika seansid - ainult
teatris jaans tegemad. Kas ei oleks parem mõni
teine nimi, mine pärast kas või seminari
ühing.

Seansid, mis tegemad olid, võin nime.

Tada deklamatsioon ja osalt ka sporti osanemine.
Muusika ja näidendi osanemine karakindlalt ei tööta-
nud. Pärast õhtute ja mõne hagiutuse tunni Teatri ring
midagi ei korraldanud. Pärast oma ajakirja. Peine
suurem ühing - Naturalistide ring - tegutses ka,
kuigi mineva aastaga võrreldes vähe - aeg! Siin
tuleb aga esimeselt kohalt seada ringi referaat ja
võimeusõhtud. Mineva aastast peale on referaatide
pidamine hoogu võtnud. Enne jõule oli see suhtes
tugev õp. Küülp. Pärast referaadid olid suhtes ja
jargnesid karakindlalt. Loodetavasti ei jätnud
ka käesolevat aastat ära. Kaasõhtud referaatide
seminaaritööd olid internaatide. Referent -
Reichmann - oli vaevalt näinud palju, nii et võrre-
lat pidi harilikult noomiga väis saada. Ka rõõmus-
tar nähtus, mille korraldumist tahaks loota.

Naturalistide ringi algatusel korraldati ka
paigutusseminarid õppurite fotograafia tunnid,
milleks seminaris võimalust mööda toetust andis.
Ka seemias, füüsikas ja looduse teaduses oli laiem
tegevus Reichmanni ette nähtud. Kaas tuleb kii-
ta linnade ja loomade täis loppimist, mida ring
juba sügavalt saadakse tahab käsitsi võtta.

Pidamine on vii linust õpetaja, kuni see lõpetatakse
loomade püüdist. Kui saadate seminari õpilase
kui tõnu tulevase õpetaja päet, siis võib rannas
oaks tema tulevane suures abina olla loodus-
teaduse õpetamine. Ka meie tulevane algkoolis
on soovitatav omada täis lõpetatud loomade ja lin-
dude roogu. Naturaalistide Ringi laulus roos-õp.
õrmi juha tused tege minnol aastal kavand-
last täiel ja näha on, et hejutund nööd- uuel aas-
tal - veele elavamaid loomad.

Ringide tegevust ähvardab uuel aastal
ainelise kitsikuse. Nagis teada kuulati haridusmi-
nistliku eest poolt pidamine ära - peale
nende, mis hea tegevusest loodusest korraldats-
re. Et ringi hääns pida teine panna isaa, lu-
bati koolivalitsuse poolt nii palju teetust, kui pool-
ju vda seminari anda võib. Kõiklaseis juab
kui suut võib olla seminari loodus kuni pidust
pidamine on mõnest küljest väidetis kaunis
kurnas tegevus. Nii tuleb meie ringide tege-
vust raha püüdist tähta osalt püüda
(Järgneb).

Seminaarist.*

1. Seminaari õppureid poistavad silma viist terveks koolile mõned nooremad naisõppurid oma elukommetest ja paari. Ma ei usu et seal ei saaks aru, mis on hea, mis on halb. Puntaruse end lihtsalt oma põrsast olewat ja lätmitsetakse, nagu lätiti lastud lapsed. Kui vahel õhtu paadunud mõõda vaterkadasid jalutades, toomavad sinest lihti mõõda mõned lätilaid laule laulvad paarid. Nad on nagu nimelt piirivad endid niisuguste värgi külgeale ja silmapaistvaks teha. Jätkes tuleb tõe tuppä mõni elav juhtaja ja reisus omale piir. Võib olla olnud see nel noorusest lõbusast muldust, kuid viisakuse ja ulakuse vahel peaks rõn seminaari õppurid vahel tegeva. Ka kooli juhtaja on neid vahel vaigistanud, aga selja taga ununeb see ruttu.

2. Joonistus saalist: Joonistus saali pandakse alatasat pilti üles, et võimalikult palju uut ja hääd pakkuda. Valikut korraldab joonistuse õpetaja, et alaväärilised teosed silmi ei haavaks. Vahel kerrivad aga kindel mitmed pildid, mis kellegi poolt kontrollistatud pole, vaid autor on nad seinale lihtsalt kinnitama pannud. Paljud tunnevad end haavatud olevat, sest on mit mitmesugust

*. Nt end vastutuse autor.

seinas riputatuna. Seinas on ilusad
pildiga, kui ilma - suu selge. Kuid teistli - seinas võin-
vad ka pildidega palju isutu mad olla, kui ilma.
Mäe tuans kõigis joonis tajasid ehk kuni harrastajaid
seole meelest pildada, et tõe kõige praet tina isiku mitte
maitse on jo see teistis võtameid ainult aji tina jo-
joonistus õpetaja - võib korraldada. Peltis meesami-
sens võib hädapärast ka kapi tagust teha.

3. Seminaari inventaari lõhustumisel.

Kui hiljuti seminaari üldkoosolek oli juhtis aiun-
tot tähelepanu muusika lagunenud kaitse-
peat, mis oli väga ära lõhustud. Suurem lõhustumine
langeb igatahes algusele õpilaste peale, kes võivad
saatis ringi joonistada ja selinad, mis näitke saan-
vad. Mäe, näitlus on lugu klavir ja kanteliga.
Muusika tütles siin, et kaunist pöytäsele line-
olevat naga - se näitlus. Seminaari õppur, mis naga
näitmisel oli koimatenud appas heas pihus naga jo-
siinid vähemate peale huta. See tarvitab line-
laigilist ja saab seminaari peale seama naga peale. Kuid
arendab etatist ja meele kasvatab ilu tina ja pe-
mendab maitset, kuid ei võts mitte midagi sealt ära,
mis võis tina ja peale vägi meele ilme, sealt tina

Alamarrused ajalast H.2. ilmunud Hainu
astinest pöörd.

Kuna määramis kirjeldamis peegeldus aol autoris, ja
võib olla, paljudele tema kaasvõistlejate vastes keeli.
Lõõ peab, siis pole viistute üs ei ühe mõnda ehitatud
võidet käsitama teinult siin kahest, seal kahtluse
paistub omeligi ka kirjamine.

Kõige pealt tundus mulle muut daadus või omanoo.
Lilins olevat selles, nagu olaks pool. näunaga
i klassi loideus ainsas pöthjusest tinnuistatud
laiskus. Kui oieti mäletan, siis lüü proovist
pöthjuse juures järele ei peatatud, sest noorolajale
— kuamasti viitunud pedagoogilist — ei selge, et
on tegemist keelelise vahetusega, mille pöthjusest või
võad olla õige mid mõnesind ja korraldameis proo või
matis ühe näpunäetiga vaid nänah igast õpetajast
omavahel pedagoogilist lahti ja tegu üüsi.

Tähtis oli konstaterisole et loideus on avaldanud
kõigis klassi õppearvnis ja tema tegutsemises. — Opi-
laste hingusest diivenud on õpetajad püüdnud vä-
himast ühisest õpilaste suhtes on mid mid natvaid
tõhtus ja, võib olla, mõnel korral samasugust
otsustajantua nagu Hain. Omeligi ei tahaks
usnuda, et i klass Hainu ehitatud pöthjused:
vaimlis meesang, lüü ülisõnusest lüühtid
vaimuse, lahkumiseus automaatsi igapäevase
ja auteliste püüde vahel — oma monopolis

tehnistele vaid julgen väita, et mainitud põhjused on täiesti ilotriinimäist laadi ja manuvad kõrgi õppurkannas. Teigi mõne õpetaja töö võimel võivad samad tegurid halvata - ja siis peab temagi nagu iga mees surelikult ühe paratamata põhj - loiduse - vastu võitlema enesest maha raputamise ja enemas tipu - settamise kallil küünilisel reisiapa tahetõrress.

Tõsiemalt tuleb rehvendades autoril võitlege, et kuigi töö vatta on loiduse peletamiseks kõige mõjuvama abinõu. Kahtlemata õige, aga küsilevaks jääb, kas tehime teenistada ainsaks juhtijaks ku - vi milleda meil tihtri enesinult samastatavuse (insent - jitsusitakse) mullidimusega. Minu arvates - ei. Inim - soo tegurid pole isegi alnend rajatud ainult kuvis, vaid vajadusest. Teigi vabata töö - millest suures osas inimene ainult unustada tahib - on kuvi kõrgel valitsemas so - huse tunne. Määras on ainult lõpusiht kuni saavu - tamise alinõud sageli võivad muutuda tüütavaino ja piinavaino. Kui kuigi näituseks, omanes armsamane tööalane peab aia tööd siis tehime ootada, et taale ünnisus tegevus - ütleme minu pärast: ussides hävits - mine, sönninev veldu, konfroot seppamine - isemast mingit kuvisust ei parsu.

Kuivalt peab pole kuvi saavutamiseks töö saagu tunde ja tagajärge tagatiks. Mõni inimene võib töisel ja ainuult kuvi tunda muusika, talvi või muu kunsti vastu, aga uul takti kunsti - taevase timest

ei tõuse, lihtsalt vastavate annute ehk tarvilise
võlde hariovuse puudumise tõttu. Võib aga tähelepanu
na, et viimase üldõppimise omandamiseses huvipõh-
mugi ei jätku. Lõpuks tuleb et võimjõudu Rao-
ma laugus aja demokraatia seisukohalt, mis
väljendub sõnaga: panem et circenses".

Teadmiste hindamise puudusi haritades ei ole
kui praeguse uue õppeviisi, mis põhineb õpi-
laste ette kaanel pool referaatide näol. Oletati an-
sedagi abinõu katsutud - ja ristitud ka v klassis. Põhi-
mõttele vastuvaidlemises - pole mingit tarvet, kuid
teostamine nõuab üldõppimusi, mida ühe loogiga
ei suudeta. Õpilastel nõuab see tugevat, korraldatud
tahitjõudu, velle must iseseisvas töös; aineliselt nõuab
see vähemalt mõne õppeaine alal õige põhjalikkus,
riikast raamatukogu. Aga kahtlemata oleks ka
sarnase korralduse juures suus vahi teadmiste ja
võimuste esitamises: ühed teevad seda hästi, teised
nõrgalt. Õpetaja seisukohalt oleks uus õppeviis ja
õpiaine vaba valik soovitav, kuid julgen oletada,
et mõnda õpilast üksteisest aine täielisusest ei huvit-
ta ja ta õpib ka uue õppeviisi juures vähe ehk mitte
medagi, kui peendub rohkem tunni või väline suud.
Võib juhtuda, et amet rohkem nõuab, kui tähta
suudab isik kes oma arvates külla ei keips onelasi
õpetamises; kahtlane on kas ühisloomal velle
teenistuse asutakse, selle oma arvamisega alati
ühineb. Võimalik on ka, et mõnigi ühisloomal

võis muut vältu tähendab aja nappamist suh-
tes, negatiivne autoriteet. Kui aga ümber
õpilase rühma liigse - küsimine - muutis siin
nii 45 min. tähtsaks, peale jääb siin tunni ai-
ne otsene künn - küsimine.

Arvestame et Ajalaua ilmumisele kirjutused
sünnivad tegemise tähendamise - kaasa mõju-
vad ja usume et neis avaldunud emotsioonide
kõige paremini tõendab laisuse hälbimist,
energia tõustumist.

Oma vana ja vana muistaru ja elatane
olude müst, kui ollakse keegi ja naab.

M. P.

Kirjavastused:

- Mustanagi - Ajalaua 23. aastilaua -
kõige uuema kunstilise ehitaja - ei ilmus.
- Mõh - Küsimine - Tähtsusele autoriteet
allkiri - ei ilmus.
- Kõnnu - Sihel ja kirjandusele täht-
sust - liigvõrgud - ei ilmus.
- J. V. S. - Veel ühe klassi laisusest
laagrit samasid ulis, kuid pinema,
tähta konna - konna parandus ei ilmus.

- J. "Punane" ilmub järgmises numbris.
- kes - "III" -nda klassi personallis õhtu" ei ilmu.
- H. Nusselt - Ruumi teadused olime sunnitud Peia Liia prototama - (järgmisel ajal. N° 4).
- kes - Peatri Ringi "Lühikese" ei ilmu

Vastutav toimetaja:

J. Veinmaa.

Väljaandja:

Peatri Ring

